

ŚWIĘTA I UROCZYSTOŚCI

WRZESIEŃ-PAŹDZIERNIK

PAŹDZIERNIK-LISTOPAD

LISTOPAD

Pierwszy dzień nowiu między wrześniem a październikiem rozpoczyna dziewięć nocy Nawaratri.

Na północnym wschodzie Indii, przede wszystkim w Kolkacie, przechodzą kolorowe procesje ku czci Durgi.

Światła zapalane podczas święta Diwali upamiętniają między innymi pokonanie przez Ramę demona Rawany, a więc zwycięstwo światła nad ciemnością.

STYCZEŃ

W Tamilnadu obchodzony jest wówczas Pongal. To czterodniowe święto zbiorów ryżu, trzciny cukrowej i kurkumy. Z tych składników powstaje również potrawa jedzona podczas uroczystości.

MARZEC

W całych Indiach wita się wtedy wiosną podczas święta Holi.

SIERPIEŃ-WRZESIEŃ

Onam to trwające dziesięć dni uroczystości na cześć jednego z wcieleń Wisznu (Wamany) obchodzone głównie w Kerali.

WRZESIEŃ

Ganeścaturthi to święto, podczas którego zanurza się w wodzie figurki boga Ganeśi. Obchodzone jest w Maharastrze.

MOWA CIAŁA

Niektóre wykonywane w Indiach gesty mają szczególne znaczenie. Trzeba je znać, żeby unikać nieporozumień.

TAK?
NIE?
MOŻE?

KRĘCENIE GŁOWĄ W TAKI SPOSÓB –
BARDZO TYPOWE DLA INDUSÓW! – OZNACZA
RÓŻNE RZECZY ZALEŻNIE OD KONTEKSTU:
„TAK”, „MOŻE”, „ZGADZAM SIĘ Z TOBĄ”
ALBO „OKAZUJĘ CI SZACUNEK”.

Gest namaste zna na Zachodzie niemal każdy: złączone dłonie, jakby do modlitwy, i głowa pochylona w ukłonie. Nie sądź jednak, że będziesz często go widywać: to dość oficjalny rodzaj przywitania.

Dłoń otwiera się i zamyka na zmianę – trochę jakbyśmy chcieli dać znać kierowcy, że nie włączył świateł w samochodzie. W Indiach gest ów oznacza „pięć”, „nic” albo „nieważne”.

Dłoń jest otwarta, palce się zginają. To nie dziecięce: „Pa, pa!”, tylko: „Podejdź”.

Dłoń jest otwarta, nadgarstek się obraca z rozczapierzonymi palcami. W ten sposób Indus zapyta: „Co?”, „Co się stało?”, „Gdzie?” albo „Ile to kosztuje?”.

TEN RODZAJ PRZYSIADU WYDAJE CI SIĘ
DZIWACZNY? INDUSI UWAŻAJĄ, ŻE JEST
NAJWYGODNIEJSZY NA ŚWIECIE!

PANNA MŁODA

W północno-wschodnich Indiach panny młode często noszą tradycyjny dwuczęściowy strój – mekhela sador.

Na północy zwykle widuje się lehenga čoli, czyli długą spódnicę z koszulką.

Suknią ślubną większości panien młodych we wschodnich, w zachodnich i południowych Indiach pozostaje sari.

CHOĆ TRADYCYJNYM KOLOREM ŚLUBNYM JEST W INDIACH CZERWIEŃ, WSPÓŁCZEŚNIE PANNY MŁODE NOSZĄ TAKŻE INNE KOLORY: BRZOSKWINIOWY, POMARAŃCZOWY, ŻŁOTY, RÓŻOWY CZY NAWET ŻÓŁTY.

Zgodnie z ustalonym zwyczajem panna młoda ma na sobie podczas ślubu pięć ozdób: naszyjnik (mangalsutrę), pierścionki na palce stóp (bićija), przypinaną do włosów zawieszkę na czoło (mang tika), bransoletki i kolczyk w nosie (nathini).

KOLKATA

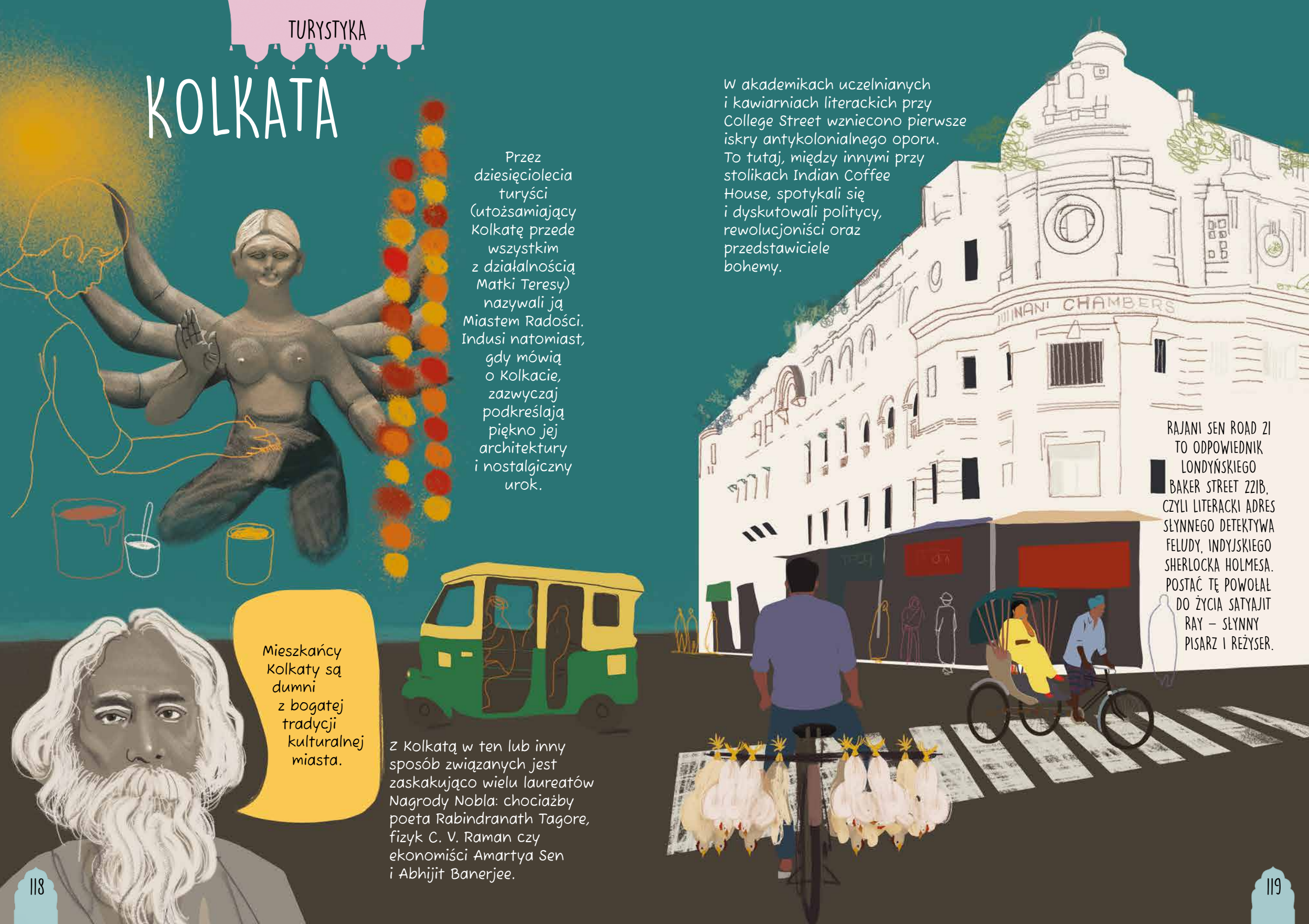
Przez
dziesięciolecia
turyści
(utożsamiający
Kolkatę przede
wszystkim
z działalnością
Matki Teresy)
nazywali ją
Miastem Radości.
Indusi natomiast,
gdy mówią
o Kolkacie,
zazwyczaj
podkreślają
piękno jej
architektury
i nostalgiczny
urok.

Mieszkańcy
Kolkaty są
dumni
z bogatej
tradycji
kulturalnej
miasta.

Z Kolkatą w ten lub inny
sposób związanych jest
zaskakująco wielu laureatów
Nagrody Nobla: chociażby
poeta Rabindranath Tagore,
fizyk C. V. Raman czy
ekonomiści Amartya Sen
i Abhijit Banerjee.

W akademikach uczelnianych
i kawiarniach literackich przy
College Street wzniecono pierwsze
iskry antykolonialnego oporu.
To tutaj, między innymi przy
stolikach Indian Coffee
House, spotykali się
i dyskutowali politycy,
rewolucjoniści oraz
przedstawiciele
bohemy.

RAJANI SEN ROAD 21
TO ODPowiednik
LONDYŃSKIEGO
BAKER STREET 221B,
CZYLI LITERACKI ADRES
SŁYNNEGO DETEKTYWA
FELUDY, INDYJSKIEGO
SHERLOCKA HOLMESA.
POSTAĆ TĘ POWOŁAŁ
DO ŻYCIA SATYAJIT
RAY – SŁYNNY
PI SARZ I REŻYSER.

FAKE NEWSY: CURRY I KURCZAK TIKKA MASALA

Zdaniem historyków kulinarnych zaszło tu spore nieporozumienie. Na subkontynencie za curry uważa się duszone potrawy w zawiesistym sosie, podczas gdy reszta świata nazywa w ten sposób przyprawę lub mieszankę przypraw (czyli masalę).

ESTE KARI
É BOM!

Błąd ten popełnili (i rozprzestrzenili) pierwsi Portugalczycy, którzy dotarli do Tamilnadu. Zakochani w kari, czyli duszonych daniach tamilskich, zaczęli je utożsamiać z przyprawami niezbędnymi do przygotowania potraw.

BEST CHICKEN
EVER...

PODOBNE DO LAUROWYCH LIŚCIE
CURRY – ZRYWANE Z KRZEWU
BERGERA KOENIGII – MAJĄ
INTENSYWNY, NIEMAL
CYTRUSOWY SMAK.

Smaki te oczarowały również brytyjskich kolonizatorów, którzy sprowadzili masalę w swoje rodzinne strony i... wymyślili kurczaka tikka masala. Nie ma zgodności, kto pierwszy go przyrządził, lecz zapewne był Szkotem!